

A csendről és a némaságról

Eötvös József A karthauzi című regénye ürügyén

FEUILLETON - LXIII. évfolyam, 5. szám, 2019. február 1.

Az Eötvös életrajzok mindegyike említést tesz arról, hogy a politikusnak és írónak készülő ifjú báró az ezernyolcszázharmincas években több utazást is tett Nyugat-Európában, többek között Franciaországban is. Ezeknek az utaknak az élményei, az utazásokról írott útirajzai, társadalmi kérdésekről írott tanulmányai mellett beépültek *A karthauziba* is. Eötvöst megragadta ennek a félremete hegyi rendnek a szigorú életformája, a némaság, az állandó magány, a szakadatlan elmélkedés. A regényben többször utal arra, hogy a karthauziak rideg kolostori életformájának vállalása, különösen a majdnem állandó magány, a rendtársakkal való érintkezés, a beszéd lehetőségének szinte teljes korlátozottsága egy fiatal lélek számára még akkor is elviselhetetlen, ha megelőzően hatalmas megrázkódtatások, szenvedések érték. Talán ezért is viszi haldokló főhősét a kolostoron kívülre, a monostorban élő, renden kívüli emberek közé, egy idős orvos és egy felszabadultan élő, gyermekeket nevelő parasztcsalád közelébe.